

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2021. gada 15. aprīlī *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgās dalībvalsts noteikšana – 27. pants – Tiesību aizsardzības līdzeklis –
Pēc pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas radušos apstākļu ņemšana vērā – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā

Lietā C-194/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Conseil d'État* (Valsts padome, Beļģija) iesniedza ar 2019. gada 12. februāra lēmumu un kas Tiesā registrēts 2019. gada 28. februārī, tiesvedībā

H. A.

pret

État belge,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], J. Regans [*E. Regan*], M. Ilešičs [*M. Ilešić*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), A. Kumins [*A. Kumin*] un N. Vāls [*N. Wahl*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerālvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretāre: M. Krauzenbeka [*M. Krausenböck*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 9. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- H. A. vārdā – *J. Hardy, advocaat*, kā arī *M. El Khoury* un *I. Fontignie, avocates*,
- Beļģijas valdības vārdā – *C. Pochet* un *M. Jacobs*, kā arī *P. Cottin*, pārstāvji, kuriem palīdz *D. Matray, J. Matray, S. Matray* un *C. Piront, avocats*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M.K. Bulterman* un *C. S. Schillemans*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – franču.

– Eiropas Komisijas vārdā – *G. Wils* un *M. Condou-Durande*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2021. gada 2. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.; turpmāk tekstā – “Dublinas III regula”), 27. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp trešās valsts valstspiederīgo H. A. un *État belge* [Beļģijas valsti] par *Office des étrangers* [Ārvalstnieku biroja] lēmumu noraidīt H. A. patvēruma pieteikumu un uzdot viņam atstāt Beļģijas teritoriju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2013/32/ES

- 3 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.) 46. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā saistībā ar:

- a) pieņemto lēmumu par to starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tostarp lēmumu:
 - i) uzskatīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa un/vai alternatīvās aizsardzības statusu;
 - ii) uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu [..];
 - iii) kas pieņemts pie dalībvalsts robežas vai tranzīta zonās [..];
 - iv) neveikt izvērtēšanu [..];
- b) atteikumu atsākt pieteikuma izvērtēšanu pēc tās pārtraukšanas [..];
- c) lēmumu atņemt starptautisko aizsardzību [..].

[..]

3. Lai izpildītu 1. punkta prasības, dalībvalstis nodrošina, ka ar efektīvu tiesisko aizsardzību ir nodrošināta faktiskā un juridiskā pamatojuma pilnīga un *ex nunc* pārbaude [..] vismaz attiecībā uz pārsūdzības procedūrām pirmās instances tiesā.”

Dublinas III regula

4 Dublinas III regulas 4., 5. un 19. apsvērums ir formulēts šādi:

“(4) [Eiropadomes] Tampere [(Somija) īpašās 1999. gada 15. un 16. oktobra] sanāksmes secinājumos arī ir noteikts, ka [kopējā Eiropas patvēruma sistēmā] īsā laikā būtu jāiekļauj skaidra un praktiski realizējama metode, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

(5) Šādai metodei vajadzētu balstīties uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām. Tai jo īpaši būtu jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi.

[..]

(19) Lai nodrošinātu attiecīgo personu tiesību efektīvu aizsardzību, būtu jānosaka juridiskās garantijas un tiesības uz efektīviem aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz lēmumiem par pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, jo īpaši saskaņā ar [Hartas] 47. pantu. Lai nodrošinātu starptautisko tiesību ievērošanu, efektīvi aizsardzības līdzekļi pret šādiem lēmumiem būtu jāattiecina gan uz šīs regulas piemērošanas, gan juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru pārsūta pieteikuma iesniedzēju.”

5 Šīs regulas 2. pantā ir paredzēts:

“Šajā regulā:

[..]

g) “ģimenes locekļi”, ciktāl šāda ģimene jau pastāvējusi izcelsmes valstī, ir šādi pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļi, kas atrodas dalībvalstu teritorijā:

- pieteikuma iesniedzēja laulātais vai viņa neprecējies partneris, ar kuru viņam ir stabilas attiecības [..],
- pieteikuma iesniedzēja vai pirmajā ievilkumā minēto pāru nepilngadīgie bērni [..],
- ja pieteikuma iesniedzējs ir nepilngadīgais un nav precējies – tēvs, māte vai cits pieaugušais, kas ir atbildīgs par pieteikuma iesniedzēju [..],
- ja starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir nepilngadīgais un nav precējies – tēvs, māte vai cits pieaugušais, kas ir atbildīgs par viņu [..].”

6 Minētās regulas 10. pantā ir noteikts:

“Ja pieteikuma iesniedzējam ir kāds ģimenes loceklis dalībvalstī un par šā ģimenes locekļa starptautiskās aizsardzības pieteikumu minētajā dalībvalstī vēl nav pieņemts pirmais lēmums pēc būtības, tad minētā dalībvalsts ir atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ar noteikumu, ka attiecīgās personas ir rakstiski pādušas savu vēlēšanos.”

7 Šīs pašas regulas 17. pantā ir precizēts:

“1. Atkāpjoties no 3. panta 1. punkta, katra dalībvalsts var nolemt izskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko tai iesniedzis trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, pat ja saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem kritērijiem šāda izskatīšana nav attiecīgās dalībvalsts pienākums.

[..]

2. Dalībvalsts, kurā ir sagatavots starptautiskās aizsardzības pieteikums [..], vai atbildīgā dalībvalsts var jebkurā laikā, pirms ir pieņemts pirmais lēmums pēc būtības, pieprasīt citai dalībvalstij uzņemt pieteikuma iesniedzēju, lai apvienotu personas, ar ko ir jebkādas ģimenes attiecības, pamatojoties uz humāniem un, jo īpaši, ģimenes vai kultūras apsvērumiem, pat ja minētā cita dalībvalsts nav atbildīga saskaņā ar 8. līdz 11. pantā un 16. pantā noteiktajiem kritērijiem. Attiecīgās personas pauž savu piekrišanu rakstiski.

[..]”

8 Dublinas III regulas 27. pants ir formulēts šādi:

“1. Pieteikuma iesniedzējam [..] ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtišanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā.

2. Dalībvalstis nodrošina saprātīgu termiņu, kurā attiecīgā persona var īstenot savas tiesības uz efektīvu tiesisku aizsardzības līdzekli saskaņā ar 1. punktu.

3. Pārsūtišanas lēmumu apelācijas vai pārskatīšanas nolūkos dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka:

- a) apelācija vai pārskatīšana attiecīgajai personai dod tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts; vai
- b) pārsūtišanu automātiski aptur un šāda apturēšana beidzas pēc konkrēta saprātīga termiņa, kura laikā tiesa pēc rūpīgas un padziļinātas izskatīšanas pieņem lēmumu par to, vai apelācijai vai pārskatīšanai būs apturošs spēks; vai
- c) attiecīgajai personai ir iespēja saprātīgā termiņā pieprasīt, lai tiesa aptur pārsūtišanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts. Dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejams efektīvs tiesiskās aizsardzības līdzeklis, apturot pārsūtišanu līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par pirmo apturēšanas pieprasījumu. [..]

4. Dalībvalstis var paredzēt, ka kompetentās iestādes var nolemt rīkoties *ex officio*, lai apturētu pārsūtišanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajai personai ir pieejama juridiskā palīdzība un vajadzības gadījumā lingvistiska palīdzība.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskā palīdzība pēc pieprasījuma tiek piešķirta bez maksas, ja attiecīgā persona nevar atļauties segt ar to saistītās izmaksas. [..]”

Beļģijas tiesības

- 9 *Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers* [1980. gada 15. decembra Likuma par ārvalstnieku ieceļošanu, uzturēšanos un apmešanos uz dzīvi valsts teritorijā un izraidīšanu no tās] (1980. gada 31. decembra *Moniteur belge*, 14584. lpp.) 39./2. panta 2. punktā ir noteikts:

“*Conseil [du contentieux des étrangers [Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padome] (Beļģija)]* par tiesību akta atcelšanu lemj, taisot spriedumu par citām prasībām saistībā ar vai nu būtiskiem, vai tādiem procedūras noteikumu pārkāpumiem, kas padara šo aktu par spēkā neesošu, ar pilnvaru pārsniegšanu vai nepareizu izmantošanu.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 10 H. A. 2017. gada 22. maijā iesniedza patvēruma pieteikumu Beļģijā.
- 11 Pēc H. A. uzklausišanas 2017. gada 31. maijā *Office des étrangers* tā paša gada 22. jūnijā lūdza Spānijas iestādes viņu uzņemt.
- 12 Spānijas iestādes 2017. gada 4. jūlijā piekrita šim lūgumam uzņemt H. A.
- 13 2017. gada 1. augustā *Office des étrangers* noraidīja H. A. iesniegto patvēruma pieteikumu un uzdeva viņam atstāt Beļģijas teritoriju.
- 14 H. A. šo lēmumu apstrīdēja *Conseil du contentieux des étrangers* ar prasību, kas celta 2017. gada 25. augustā, it īpaši norādot, ka viņa brālis Beļģijā ir ieradies šā paša gada 22. augustā, ka viņš tajā ir iesniedzis patvēruma pieteikumu un ka, lai nodrošinātu procesa taisnīgu norisi, ir nepieciešams, lai viņu attiecīgie pieteikumi tiktu izskatīti kopā.
- 15 Ar 2017. gada 30. novembra spriedumu šī tiesa šo prasību noraidīja. Šis spriedums daļēji bija balstīts uz konstatējumu, ka ar H. A. brāļa ieceļošanu Beļģijā saistītie apstākļi bija radušies pēc apstrīdētā *Office des étrangers* lēmuma pieņemšanas un tādēļ tos nevar ņemt vērā, lai novērtētu šī lēmuma tiesiskumu.
- 16 2017. gada 28. decembrī H. A. par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā. Šīs kasācijas sūdzības pamatojumam viņš apgalvo, ka *Conseil du contentieux des étrangers* nav ievērojuši viņa tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas izriet no Dublinas III regulas 27. panta un Hartas 47. panta, jo pārsūtīšanas lēmuma tiesiskuma izvērtējumā tā ir atteikusies ņemt vērā pēc šā lēmuma pieņemšanas radušos apstākļus.
- 17 Šādos apstākļos *Conseil d'État* [Valsts padome] (Beļģija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Dublinas III regulas] 27. pants atsevišķi vai kopā ar [Hartas] 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību, valsts tiesai ir noteikts pienākums attiecīgā gadījumā ņemt vērā apstākļus, kas ir radušies pēc “Dublinas pārsūtīšanas procedūras” lēmuma?”

Par pamatlietas priekšmeta pastāvēšanas turpināšanos

- 18 Beļģijas valdība apgalvo, ka par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vairs nav jālemj. H. A. vairs neesot intereses uz kasācijas sūdzības izskatīšanu, jo Beļģijas iestādes 2019. gada 31. janvārī esot uzsākušas viņa starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu un pēc tam – tā paša gada 28. augustā – viņam piešķirušas patvērumu.
- 19 Pēc Tiesas aicinājuma iesniedzējtiesai norādīt, vai tā uzskata, ka atbilde uz tās jautājumu joprojām ir nepieciešama, lai izspriestu pamatlietu, iesniedzējtiesa atbildēja, ka tā vēlas uzturēt spēkā savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 20 Minētā tiesa šajā ziņā it īpaši precizēja, ka kasācijas sūdzībai pamatlietā joprojām ir priekšmets, jo tā attiecas uz tiesas nolēmumu, kuram nekādi faktiskie apstākļi nevar likt izzust no tiesību sistēmas. Līdz ar to tā uzskata, ka tad, ja Beļģijas valdības norādītie apstākļi atbilstu patiesībai, patiesām varētu rasties jautājums par to, vai H. A. joprojām ir interese uz kasācijas sūdzības par pamatlietā apstrīdēto spriedumu izskatīšanu. Tomēr minētajai tiesai neesot iespējams pēc savas ierosmes un bez debatēm, kas būtu balstītas uz sacīkstes principu, nolemt, ka šī interese ir zudusi un ka atbilde uz uzdoto jautājumu vairs nav nepieciešama pamatlietas atrisināšanai.

- 21 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu ieviestā procedūra ir Tiesas un valstu tiesu sadarbības instruments, ar kuru Tiesa valstu tiesām sniedz norādes par Savienības tiesību interpretāciju, kuras tām vajadzīgas, lai izspriestu tajās izskatāmos strīdus (spriedumi, 1998. gada 12. marts, *Djabali*, C-314/96, EU:C:1998:104, 17. punkts, kā arī 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 69. punkts).
- 22 Tāpat saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā iedibinātās sadarbības starp to un valsts tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kas iztiesā lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība. Tādēļ, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (spriedums, 2020. gada 24. novembris, *Openbaar Ministerie* (Dokumentu viltošana), C-510/19, EU:C:2020:953, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Tā kā iesniedzējtiesa uzskata, ka saskaņā ar Beļģijas procesuālo tiesību normām tai joprojām ir jālemj par pamatlietu, ir jāuzskata, ka šis strīds joprojām tiek izskatīts šajā tiesā un ka Tiesas atbilde uz uzdoto jautājumu joprojām ir noderīga minētā strīda atrisināšanai.
- 24 Tādēļ ir jālemj par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālo jautājumu

- 25 Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts, vajadzības gadījumā to lasot Hartas 47. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka tiesa, kurā ir celta prasība atcelt pārsūtišanas lēmumu, šīs prasības izskatīšanā nevar ņemt vērā apstākļus, kas radušies pēc šī lēmuma pieņemšanas.
- 26 Iesākumā – tā kā Beļģijas valdība tiesas sēdē apgalvoja, ka Beļģijas procesuālās tiesību normas atbilst Savienības tiesībām, jo tajās ir paredzēts, ka kompetentajai tiesai, izskatot prasību atcelt pārsūtišanas lēmumu, ir jāņem vērā apstākļi, kas radušies pēc šī lēmuma pieņemšanas un kas ir izšķiroši, lai pareizi piemērotu Dublinas III regulu, – ir jāatgādina, ka Tiesai saskaņā ar kompetences sadalījumu starp Savienības tiesām un valstu tiesām ir jāņem vērā prejudiciālo jautājumu faktiskais un tiesiskais konteksts, kāds ir noteikts lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu. Līdz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nevar tikt izvērtēts, ņemot vērā tādu valsts tiesību interpretāciju, kādu ir sniegusi dalibvalsts valdība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. jūnijs, *New Valmar*, C-15/15, EU:C:2016:464, 25. punkts).
- 27 Iesniedzējtiesa ir skaidri konstatējusi, ka saskaņā ar tās sniegto Beļģijas tiesību interpretāciju administratīvajai tiesai, izskatot prasību atcelt pārsūtišanas lēmumu, ir jālemj par šī lēmuma – tāda, kādu to ir pieņēmusi attiecīgā administratīvā iestāde, – tiesiskumu, proti, pamatojoties uz šīs iestādes rīcībā esošo informāciju, un tā nevar ņemt vērā apstākļus, kas radušies pēc minētā lēmuma pieņemšanas.
- 28 Līdz ar to Tiesa šīs prejudiciālā nolēmuma tiesvedības mērķiem nevar vadīties no Beļģijas valdības aizstāvētās Beļģijas procesuālo tiesību normu interpretācijas.
- 29 Turklāt Beļģijas un Nīderlandes valdības, kā arī Eiropas Komisija ir norādījušas, ka apstākļi pēc pamatlietā aplūkotā pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas, uz kuriem atsaucas H. A., nebija izšķiroši Dublinas III regulas pareizai piemērošanai.

- 30 Šajā ziņā – neskarot to, ka attiecīgā dalībvalsts, iespējams, izmanto Dublīnas III regulas 17. pantā paredzēto diskrecionāro klauzulu, – ir taisnība: tas, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja brālis ir ieradies pieprasījumu iesniegušajā dalībvalstī, ņemot vērā šīs regulas 2. panta g) punktā ietvertu jēdziena “ģimenes locekļi” definīciju, nav pamats tam, lai piemērotu minētās regulas 10. pantu, kurš attiecas uz gadījumu, kurā pieteikuma iesniedzējam dalībvalstī ir ģimenes loceklis, par kura starptautiskās aizsardzības pieteikumu šajā dalībvalstī vēl nav pieņemts pirmais lēmums pēc būtības.
- 31 Tomēr šis konstatējums nesniedz iesniedzējtiesai pietiekamu atbildi, lai lemtu par tai iesniegto kasācijas sūdzību, jo šī tiesa ir precizējusi, ka, izskatot šo kasācijas sūdzību, tai ir jānosaka, vai *Conseil du contentieux des étrangers* bija jāņem vērā apstākļi, kas radušies pēc strīdīgā pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanas, un tā nevar izvērtēt, vai apstākļi, uz kuriem H. A. konkrēti atsaucies šajā pēdējā minētajā tiesā, var vai nevar ietekmēt to, kura dalībvalsts ir atzīstama par atbildīgo.
- 32 Ņemot vērā šo problemātiku, kas iesniedzējtiesai jārisina pamatlietā, ir jāatgādina, ka Dublīnas III regulas 27. panta 1. punktā ir paredzēts, ka personai, uz kuru attiecas pārsūtīšanas lēmums, ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, šī lēmuma pārsūdzēšanu tiesā attiecībā uz faktiskajiem vai tiesiskajiem apstākļiem.
- 33 Šī tiesiskās aizsardzības līdzekļa tvērums ir precizēts šīs regulas 19. apsvērumā, kurā ir teikts, ka, lai nodrošinātu starptautisko tiesību ievērošanu, šajā regulā iedibinātie efektīvie tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret pārsūtīšanas lēmumiem būtu jāattiecina, pirmkārt, uz šīs regulas piemērošanas un, otrkārt, uz juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru tiek pārsūtīts pieteikuma iesniedzējs (spriedumi, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 37. punkts, kā arī 2019. gada 2. aprīlis, H. un R., C-582/17 un C-583/17, EU:C:2019:280, 39. punkts).
- 34 Ņemot vērā it īpaši to, kā Dublīnas III regulas pieņemšanas dēļ un šajā regulā paredzēto mērķu dēļ ir kopumā attīstījusies sistēma, atbilstoši kurai tiek noteikta par kādā dalībvalstī iesniegta patvēruma pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts, minētās regulas 27. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā paredzētajam tiesiskās aizsardzības līdzeklim attiecībā pret pārsūtīšanas lēmumu ir jāspēj attiekties gan uz to noteikumu ievērošanu, ar kuriem uzlikts pienākums izvērtēt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, gan uz šajā regulā paredzētajām procesuālajām garantijām (spriedumi, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 38. punkts, kā arī 2019. gada 2. aprīlis, H. un R., C-582/17 un C-583/17, EU:C:2019:280, 40. punkts).
- 35 Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka, ņemot vērā, pirmkārt, Dublīnas III regulas 19. apsvērumā minēto mērķi atbilstoši Hartas 47. pantam nodrošināt attiecīgo personu efektīvu aizsardzību un, otrkārt, šīs regulas 5. apsvērumā izklāstīto mērķi nodrošināt ātru par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgās dalībvalsts noteikšanu, pieteikuma iesniedzējam ir jābūt pieejamam efektīvam un ātram tiesību aizsardzības līdzeklim, kas viņam ļauj atsaukties uz apstākļiem, kuri ir radušies pēc attiecībā uz viņu pieņemtā pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanas, ja to ņemšanai vērā ir izšķiroša nozīme, lai šī pati regula tiktu pareizi piemērota (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 44. punkts, un 2018. gada 25. janvāris, *Hasan*, C-360/16, EU:C:2018:35, 31. punkts).
- 36 No Tiesas judikatūras izriet arī, ka ar tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam, pārsūdzot pārsūtīšanas lēmumu, ir ļauts atsaukties uz apstākļiem, kas ir radušies pēc šī lēmuma pieņemšanas, šis pienākums paredzēt efektīvu un ātru tiesību aizsardzības līdzekli ir izpildīts (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 45. punkts, un 2018. gada 25. janvāris, *Hasan*, C-360/16, EU:C:2018:35, 32. punkts).

- 37 Šī pēdējā minētā judikatūra tomēr nenozīmē, ka dalībvalstīm, piemērojot Dublīnas III regulas 27. pantu, sava pārsūdzības sistēma ir obligāti jāorganizē tā, lai šī sprieduma 35. punktā minētā prasība ņemt vērā izšķirošos apstākļus, kas radušies pēc pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas, tiktu nodrošināta tad, kad tiek izvērtēta pārsūdzība, ar kuru var apstrīdēt pārsūtišanas lēmuma tiesiskumu.
- 38 Savienības likumdevējs ir saskaņojis tikai dažus procesuālos noteikumus pārsūtišanas lēmuma faktiskai un juridiskai pārsūdzēšanai vai pārskatīšanai tiesā, kurām ir jābūt pieejamai attiecīgajai personai.
- 39 Šajā ziņā, lai gan Dublīnas III regulas 27. panta 1. punktā un tās 19. apsvērumā ir precizēts šīs pārsūdzības priekšmets un ir paredzēts, ka ar to jāvar vērsties tiesā, šīs regulas 27. panta 2.–6. punktā ir tikai sniegti precizējumi par termiņu, kurā šo pārsūdzību ir jāvar īstenot, lēmuma par pārsūtišanu izpildes apturēšanas nosacījumi šādas pārsūdzības iesniegšanas gadījumā un juridiskā palīdzība, kādai jābūt pieejamai attiecīgajai personai.
- 40 Savukārt Dublīnas III regulas 27. pantā nav precizēts, vai tajā paredzētās pārsūdzības tiesības obligāti nozīmē, ka tiesa, kas izskata pārsūdzību, var *ex nunc* pārbaudīt pārsūtišanas lēmuma tiesiskumu.
- 41 Tādējādi šī 27. panta formulējums atšķiras no formulējuma, kādā ir izteikts Direktīvas 2013/32 – kas kopējās Eiropas patvēruma sistēmas vispārējās pārskatīšanas ietvaros pieņemta tajā pašā dienā kā Dublīnas III regula – 46. panta 3. punkts, kurā ir noteikts, ka efektīva tiesību aizsardzība, kas ir pieejama attiecībā uz šīs direktīvas 46. panta 1. punktā minētajiem aktiem, starp kuriem nav pārsūtišanas lēmumu, paredz “faktiskā un juridiskā pamatojuma pilnīg[u] un *ex nunc* pārbaud[i]”.
- 42 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, ja attiecīgajā jomā nav Savienības noteikumu, katras dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālie noteikumi tādu prasību celšanai tiesā, kuru mērķis ir nodrošināt privātpersonu tiesību aizsardzību saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas reglamentē līdzīgas situācijas, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 18. jūnijs, *HI*, C-92/00, EU:C:2002:379, 67. punkts; 2017. gada 13. decembris, *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, 26. punkts, kā arī 2020. gada 9. septembris, *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Secīga pieteikuma noraidīšana – Prasības celšanai noteiktais termiņš), C-651/19, EU:C:2020:681, 34. punkts).
- 43 Ir jāatgādina arī, ka dalībvalstīm, īstenojot Savienības tiesības, ir jānodrošina to tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību ievērošana, kas ir nostiprinātas Hartas 47. panta pirmajā daļā, kurā atkārtoti tiek apstiprināts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips (spriedums, 2019. gada 19. decembris, *Deutsche Umwelthilfe*, C-752/18, EU:C:2019:1114, 34. punkts).
- 44 Pirmkārt, attiecībā uz līdzvērtības principu ir jānorāda, ka tas prasa, lai visi noteikumi, kas ir piemērojami prasībām, būtu piemērojami, nediferencējot atkarībā no tā, vai prasības ir pamatotas ar Savienības tiesību pārkāpumu vai līdzīgas prasības – ar valsts tiesību neievērošanu (spriedums, 2017. gada 15. marts, *Aquino*, C-3/16, EU:C:2017:209, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Otrkārt, attiecībā uz efektivitātes principu ir jāuzsver, ka prasība atcelt tiesību aktu – kura celta par pārsūtišanas lēmumu un kuras ietvaros tiesa, kas izskata lietu, nevar ņemt vērā apstākļus, kas radušies pēc šī lēmuma pieņemšanas un kas ir izšķiroši, lai pareizi piemērotu Dublīnas III regulu, – nenodrošina pietiekamu tiesību aizsardzību tiesā, kas attiecīgajai personai ļautu īstenot tiesības, kuras tai izriet no šīs regulas un Hartas 47. panta.
- 46 Tomēr, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 82. un 85. punktā, nevar tikt izslēgts, ka valsts tiesu sistēmā, aplūkojot to kopumā, var tikt nodrošināta pietiekama tiesību aizsardzība tiesā citādā formā, nevis ņemot vērā izšķirošos apstākļus pēc pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas, izskatot prasību, kuras mērķis ir nodrošināt šī lēmuma tiesiskuma pārbaudi.

- 47 Lai attiecīgajai personai nodrošinātu pietiekamu tiesību aizsardzību tiesā, no iepriekšējā punktā minētās pārsūdzības atšķirīgam īpašam tiesību aizsardzības līdzeklim praktiski ir jāgarantē šai personai iespēja panākt, ka pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts kompetentās iestādes nevar minēto personu pārsūtīt uz citu dalībvalsti, ja apstākļi, kas ir radies pēc pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas, rada šķēršļus tā izpildei. Minētajam tiesību aizsardzības līdzeklim ir arī jānodrošina, ka tad, ja apstākļi, kas ir radies pēc pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas, izraisa to, ka par atbildīgo kļūst pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts, attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir pienākums pieņemt nepieciešamos pasākumus, lai atzītu šo atbildību un nekavējoties sāktu šīs pašas personas iesniegtā starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, *Shiri*, C-201/16, EU:C:2017:805, 43. punkts).
- 48 No tā izriet, ka tāda īpaša tiesību aizsardzības līdzekļa izmantošanai, kurš ļauj ņemt vērā apstākļus, kas radušies pēc pārsūtišanas lēmuma pieņemšanas un kas ir izšķiroši, lai pareizi piemērotu Dublinas III regulu, ir jābūt iespējamai pēc šādu apstākļu rašanās, bet šī izmantošana nevar būt atkarīga no tā, vai attiecīgajai personai ir atņemta brīvība, vai arī no tā, ka tuvojas attiecīgā pārsūtišanas lēmuma izpilde.
- 49 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts, lasot to šīs regulas 19. apsvēruma, kā arī Hartas 47. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka tiesa, kurā ir celta prasība atcelt pārsūtišanas lēmumu, šīs prasības izskatīšanā nevar ņemt vērā apstākļus, kas ir radušies pēc šī lēmuma pieņemšanas un kas ir izšķiroši, lai pareizi piemērotu šo regulu, izņemot, ja šajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēts īpašs tiesību aizsardzības līdzeklis – kas ietver attiecīgās personas situācijas *ex nunc* pārbaudi, kuras iznākums ir kompetentajām iestādēm saistošs –, kuru var izmantot pēc šādu apstākļu rašanās un kurš tostarp nav atkarīgs ne no tā, vai šai personai ir atņemta brīvība, ne no apstākļa, vai tuvojas šī pārsūtišanas lēmuma izpilde.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 50 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav pamatlietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 27. panta 1. punkts, lasot to šīs regulas 19. apsvēruma, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka tiesa, kurā ir celta prasība atcelt pārsūtišanas lēmumu, šīs prasības izskatīšanā nevar ņemt vērā apstākļus, kas ir radušies pēc šī lēmuma pieņemšanas un kas ir izšķiroši, lai pareizi piemērotu šo regulu, izņemot, ja šajā tiesiskajā regulējumā ir paredzēts īpašs tiesību aizsardzības līdzeklis – kas ietver attiecīgās personas situācijas *ex nunc* pārbaudi, kuras iznākums ir kompetentajām iestādēm saistošs –, kuru var izmantot pēc šādu apstākļu rašanās un kurš tostarp nav atkarīgs ne no tā, vai šai personai ir atņemta brīvība, ne no apstākļa, vai tuvojas šī pārsūtišanas lēmuma izpilde.

[Paraksti]